

Қазақстан республикасы Білім және ғылым министрлігі
Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН

Ғылыми кеңес төрағасы,

Қар МТУ ректоры

_____Газалиев А.М.

_____ 2014ж.

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША

ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ

(SYLLABUS)

КОТ 2201 «Кәсіби орыс тілі» пәні

КОТ 12 «Кәсіби орыс тілі» модулі

Мамандығы: **5В0701100** – Бастапқы әскери дайындық

Әскери техникалық факультеті

Орыс тілі және мәдениеті кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus)
әзірлегендер: п.ғ.к., орыс тілі және мәдениеті кафедрасының доценті
Оспановой Б.Р., оқытушы Савина Н.Н.

Орыс тілі және мәдениеті кафедрасының отырысында талқыланды

« ____ » _____ 2014 ж. № хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 2014 ж.

(қолы)

(АЖӘ)

Сәулет және құрылыс факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

« ____ » _____ 2014 ж. № хаттама

Төраға _____ « ____ » _____ 2014 ж.

(қолы)

(АЖӘ)

_____ кафедрасымен келісілген

(кафедра атауы)

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 2014 ж.

(қолы)

(АЖӘ)

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты

Оспанова Бикеш Реговна, ф.ғ.к., доцент, кафедра меңгерушісі;

Савина Нина Николаевна, оқытушы.

Орыс тілі және мәдениеті кафедрасы ҚарМТУ-дің 1 корпусында орналасқан (Бейбітшілік б., 56), 506 аудитория 506, контакт телефоны 565932, қос. 2046

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредит-тер саны Кредит ECTS	Сабақ түрі				СӨЖ сағат саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі	
		Қосылған сағат саны			СӨЖ сағат саны				
		Дәрістер	Практик. сабақ	Зертханалық сабақ.					
6	2 3	-	30	-	30	60	30	90	емтихан

«Кәсіби орыс тілі» пәні техникалық мамандықтар профилі үшін міндетті, өз бетінше аяқталған курс болып табылады. Болашақ мамандарға кәсіби- бағдарлы білім береді.

Пәннің мақсаты

«Кәсіби орыс тілі» пәннің негізгі мақсаты – орыс тілінде коммуникативті күзiреттiлiктi қалыптастыру және дамыту, маңызды кәсіби жағдайларда дұрыс тiлдесiмге қабiлеттi жеке тұлғаның кәсіби бағдарлы тiлдiк дайындығын қамтамасыз ету.

Пәннің міндеттері

Осы пәнді оқығаннан кейін студенттер:

Түсінік алуы керек:

- ғылыми стиль және оның жанрлары ғылыми мәтіннің құрылысы және оны рәсімдеу туралы түсінік;
- ғылыми мәтінді семантикалық- құрылымдық және лингвистикалық талдаудың әдістері мен тәсілдері туралы;

білуі керек:

- техникалық –дүниетанымдық және қоғамдық –гуманитарлық саладағы ғылыми лексиканы және ғылыми конструкцияларды білу;
- әр түрлі жанрдағы мәтіндерді жасай білу;
- іскери коммуникация және құжаттау негіздері;

істей білу керек:

- ғылыми-кәсіби ақпаратты қорытындылай білу;
- ауызша және жазбаша мәтінді ақпараттық өңдеу негіздерін білу;

- тілдесімнің коммуникативтік интенциясы мен жағдаятына сәйкес тілдік құралдарды таңдай білу;

практикалық машықтануы керек:

- ғылыми-кәсіптік әдебиет мәтіндерін интерпретациялау және талдау технологиялары бойынша практикалық біліктерін қалыптастыру;
- өз бетінше ғылыми ақпараттарды іздеу технологиялары ;
- кәсіби әрекеттесу саласындағы тілдесім стратегиялары мен и тактикасы.

Пререквизиты

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет:«Орыс тілі» Информатика,Өмі тіршілігінің қауыпсыздық негіздері, Экология және тұрақты даму,Экономикалық теория негідері

Постреквизиты

«Кәсіби орыс тілі» пәнін оқу кезінде алынған білім: «Әскери медициналық дайындық», «Әскери инженерлық дайындық, әскери топографі», «АӘД негіздері», «Педагогикалық шебердік», «Радиациялық, химиялық және бактериологиялық қорғау».

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімдер атауы, (тақырыптар)	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, с.				
	Дәрістер	Практикалық сабақтар	Зертханалық жұмыс	СОӨЖ	СӨЖ
1. Введение в предметную область специальности на профессиональном русском языке.		2		2	2
2. Профессиональный русский язык как дисциплинарный феномен, обслуживающий сферу вооруженных сил и педагога начальной военной подготовки		6		6	6
3. Основы формирования овладения предметно-языковым материалом. Базовый категориально-понятийный аппарат в его профессиональном языковом выражении.		4		4	4
4. Профессиональная терминология		2		2	2
5. Специальный профессионально-ориентированный материал и его использование в заданных		4		4	4

профессиональных ситуациях 6. Профессиональная компетенция специалиста в сфере вооруженных сил и педагога по начальной военной подготовке.	4		4	4
7. Связь профессионального русского языка с дисциплинами специальности. Трансформация и дифференциация профессионального русского языка.	2		2	2
8. Письменная форма реализации связи профессионального русского языка с дисциплинами специальности.	4		4	4
9. Устная реализация связи русского языка с дисциплинами специальности. Трансформация и дифференциация	2		2	2
БАРЛЫҒЫ:	30		30	30

Практикалық (семинарлық) сабақтар тізімі

Тақырып 1.

Введение в предметную область специальности на профессиональном русском языке.

Русский язык как язык науки, техники, профессионального общения. Функциональные стили и профессиональная речь на русском языке. Роль языка в профессиональной деятельности учителя начальной военной подготовки и военнослужащего. Профессиональная деятельность и коммуникация военнослужащего. Сферы профессиональной деятельности.

Такырып 2. Профессиональный русский язык как дисциплинарный феномен, обслуживающий сферу вооруженных сил и педагога начальной военной подготовки.

Научная речь как составляющая профессиональной культуры военнослужащего.

Логическая схема построения научных текстов различных жанров (аннотация, реферат, научная статья; рецензия и т.д.). Компрессия профессионального научного текста.

Работа с текстами по специальности: технология анализа научного текста, комментированное чтение, терминологический комментарий к тексту, стилистический анализ текста.

Основы научной и деловой риторики в профессиональной сфере военнослужащего и учителя начальной военной подготовки. Речевой этикет в научной сфере.

Языковая специфика различных жанров деловой речи. Общее понятие и специфические черты жанров устного выступления. Этапы публичного выступления. Риторические навыки и умения. Жанры научно-делового общения.

Моделирование речевых ситуаций по речевой теме (деловая беседа, обсуждение, устное распоряжение, совещание, дискуссия, конференция и т.д.). Формирование «знакового» словаря военнослужащих и педагогов начальной военной подготовки.

Такырып 3. Основы формирования овладения предметно-языковым материалом. Базовый категориально-понятийный аппарат в его профессиональном языковом выражении.

Профессионализмы, их место в лексической системе русского языка. Профессиональная лексика специалистов в области военного дела и военно-патриотического воспитания. Развитие профессиональной компетенции при работе с научными текстами по специальности и усвоение специального профессионально-ориентированного материала с использованием его в профессиональных ситуациях.

Чтение, подбор текстов профессиональной направленности. Ориентация в текстах профессионального содержания разных форм речи: анализ и обсуждение научной проблематики по специальности, личностно и профессионально-ориентированное обучение пониманию научной литературы по основам военной подготовки; обоснование актуальности профессиональных приоритетов; формулирование гипотезы научного исследования по проблемам военной психологии и педагогики; аспектуализация материала, разработка концепции, составление классификаций; структурно-содержательные компоненты профессионально-научного текста по военной тематике; языковой анализ профессиональных текстов (употребление отглагольных существительных; синтаксическая компрессия; употребление в текстах по специальности несклоняемых имен / аббревиатуры, сложные слова с несклоняемой первой частью, имена

собственные/; усиление смысловых акцентов в высказывании и др.). Структура и содержание научно-исследовательской работы по специальности. Оформление научной работы

Такырып 4. Профессиональная терминология

Термины и профессионализмы. Терминология как наука, терминология отдельной научной и профессиональной сферы.

Отраслевая терминологическая система. Общенаучные термины. Узкоспециальные термины по начальной военной подготовке. Терминологические словари и справочники по воинской подготовке.

Работа с терминологическими словарями по специальности «Начальная военная подготовка». Учебно-методическая и учебная литература и отражение в ней терминологии по начальной военной подготовке.

Такырып 5. Специальный профессионально-ориентированный материал и его использование в заданных профессиональных ситуациях.

Реализация профессионального русского языка в текстах по начальной военной подготовке и профессиональных ситуациях.

Научный текст как источник профессионально ориентированной информации. Характеристика содержания области законодательства в сфере ВС, теории, методики и практики военного дела, военно-инженерной и педагогической подготовки.

Составление высказываний научных жанров в рамках будущей профессиональной деятельности преподавателя, учителя начальной военной подготовки (сообщение, доклад, аннотация, статья, эссе, реферат, научный проект, резюме и др.). Отличия устной и письменной формы научно-профессионального текста. Способы презентации информации. Рубрикация структурных частей презентационного материала.

Такырып 6. Профессиональная компетенция специалиста в сфере вооруженных сил и педагога по начальной военной подготовке.

Стратегия поиска, отбора и обработки профессионально значимой информации. Обзор научной литературы по специальности «Начальная военная подготовка». Формирование профессионально-ориентированного терминологического словаря в разрезе определенной темы. Аннотация на текст по специальности. Реферат-обзор научного исследования.

Монологическое высказывание профессионального содержания (отбор, анализ и подготовка собственных монологических высказываний с элементами рассуждения). Способы выражения авторской позиции.

Такырып 7. Связь профессионального русского языка с дисциплинами специальности.

Трансформация и дифференциация профессионального русского языка.

Научный анализ современных направлений в развитии военной педагогики и психологии, теории и методики военной подготовки и рецензирование научно-профессионального высказывания. Языковое оформление рецензии.

Тақырып 8. Письменная форма реализации связи профессионального русского языка с дисциплинами специальности.

Стилистический анализ письменного профессионального текста по специальности. Структура научно-исследовательской работы по военно-педагогической и военно-инженерной проблематике. Правила цитирования. Ссылки и правила оформления ссылок. Варианты выделения текстовых фрагментов и возможности их использования. Справочно-библиографический аппарат научного произведения по военно-педагогической и военно-инженерной проблематике.

Тақырып 9. Устная реализация связи русского языка с дисциплинами специальности. Трансформация и дифференциация профессионального русского языка. Правила композиции и содержания публичной речи. Принципы введения научной дискуссии. Концепция и тема речи. Источники информации. Аргументация. Диспут с элементами контраргументации. Дискуссия по обсуждению современных научных направлений по специальности. Особенности речевого поведения в профессиональной сфере. Общение как социально-психологический механизм взаимодействия людей. Защита реферата (научной работы) по специальности.

Зертханалық сабақтар тізімі– (бағдарламада қарастырылмаған)

Курстық жобалар - (бағдарламада қарастырылмаған)

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

1. Бір тақырып бойынша алынған арнайы ғылыми мәтіндерден (мәтін таңдау бойынша) терминдерді тауып, олардың дефиницияларын беру.
2. Ақпаратты жинақтаудағы интенсивті тәсіл ретінде мәтін компрессиясының сипаттамасын беру.
3. Ғылыми мәтін интенциясын (негізгі ойын) анықтау. Мәтін (мәтін таңдау бойынша) авторының интенциясын анықтаудың негізгі принциптері.
4. Қысқа және кеңейтілген ақпарат минимумын білу және іскери және анықтама әдебиеттіне арналған мәтін нормасына сипаттама беру.
5. Алда болатын дискуссия жоспарын құрастыру: «Биология/микробиологияның қазіргі өмірдегі рөлі». Ғылыми дискуссияда қолданылатын стандартты тіл орамдары.

Студенттердің білімдерін бағалау критерилері

Пән бойынша емтихан бағасы аралық бақылаулар көрсеткішінің максималды сомасы (60% -ға дейін) және қорытынды (емтихан) бағасы (40% -ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% -ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру

Бақылау түрі	Тақырыптың мақсаты мен мазмұны	Ұсынылған әдебиеттер	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
1	2	3	4	5	6	
Тақырып бойынша тапсырманы орындау	Практикалық сабақтар жоспарына сәйкес	[1], [2], [3], [4], [5]	12 апта оқу жоспарына және кестеге сәйкес	Ағымдағы	1-6, 8-13 апта	10
ОСӨЖ бойынша тапсырманы орындау	ОСӨЖ жоспарына сәйкес	[1], [2], [3], [4], [5]	12 апта	Ағымдағы	1-6, 8-13 апта	10
СӨЖ бойынша жұмысты қорғау.	СӨЖ жоспарына сәйкес	[1], [2], [4], [5]	Курсты оқу барысында оқу жоспарына және сабақ кестесіне сәйкес	Ағымдағы	5, 13 апта	10
Өзін-өзі бақылауға арналған тапсырмаларды орындау	Жоспарға сәйкес	[1], [2], [3], [4], [5]	2 апта	Ағымдағы	8, 14 апта	10
Бақылау жұмысын орындау	Теориялық білімдері мен практикалық дағдыларын бекіту	[1], [2], [3], [4], [5] Грамматика және теория бойынша материалдарды конспектілеу	1 контакті сағат	Аралық	7, 14 апта	20
емтихан	Проверка усвоения материала дисциплины	Негізгі және қосымша әдебиеттердің толық тізімі	0,4 контакті сағат	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Кәсіби орыс тілі» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймыз

1. Сабаққа кешікпеу.
2. Сабақтан дәлелді себептерсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.
3. Сабақтың барлық түрлеріне қатысу студенттің міндетіне жатады.
4. Оқу процессінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық түрін тапсыру

5. Қатыспаған практикалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Конституция Республики Казахстан
2. Закон Республики Казахстан «О языках в Республике Казахстан»
3. Назарбаев Н.А. К экономике знаний через инновации и образование. Лекция Президента РК в евразийском национальном университете имени Л.Н. Гумилёва
4. Шаяхметова Н.К. Русский язык. Обучение научному стилю. Алматы: Қазақ университеті, 2006. – 222 с.
5. Проскурякова И.Г., Боженкова Р.К., Боженкова Н.А. Пособие по научному стилю речи. Для вузов технического профиля. 2-е издание. М.: Наука, 2004. – 320 с.
6. Гвоздарёв Ю.А., Савенкова Л.Б. Основы коммуникативной стилистики. М.: ИКЦ «МарТ», 2009. – 256 с.
7. Крылова О.А. Лингвистическая стилистика. Книга 1. Теория. М.: Высшая школа, 2008. – 314 с.
8. Крылова О.А. Лингвистическая стилистика. Книга 2. Практикум. М.: Высшая школа, 2008. – 120 с.
9. Мотина Е.И. Язык и специальность: лингвометодические основы обучения русскому языку студентов-филологов. М.: Русский язык, 1983. – 68 с.
10. Воителева Т.М. Русский язык и культура речи. Методические рекомендации. М.: Академия, 2008. – 144 с.
11. Исенғалиева В.А. Как писать научную работу. – А., 1990.
12. Культура устной и письменной речи делового человека. Справочник-практикум. М.: Наука, 2000. – 314 с.
13. Зуева Н.Ю. Практическое пособие по развитию навыков научной речи. Алматы: Қазақ университеті, 2007. – 242 с.
14. Солганик Г.Я. Практическая стилистика русского языка. 4-е издание. М.: Академия, 2010. – 298 с.
15. Карымсакова Р.Д., Вилиметова Г.К. Русский язык в учебно-профессиональной сфере: географический профиль. Часть I. Алматы: Қазақ университеті, 2003. – 75 с.
16. Миронова В.Г., Хмельницкая И.Б. Обучение научному стилю речи. Алматы: Ана тілі, 1993. – 143 с.
17. Демидова А.К. Пособие по русскому языку. (Научный стиль. Оформление научной работы). М.: Русский язык, 1991. – 201 с.
18. Павленко В.К., Ким Г.В., Абдыкулова К.Е. Русский язык: теория и практика. Алматы: Қазақ университеті, 2003. – 186 с.
19. Русский язык в учебно-профессиональной сфере. Научный стиль./ Бейсенова Ж.С., Валиханова Р.Е. и др. – А: Қазақ университеті, 2006.

Қосымша әдебиеттер тізімі

20. Минбаева С.М. Практикум по научному стилю речи. Алматы: Экономика, 2008. – 216 с.
21. Розенталь Д.Е. Практическая стилистика русского языка. М.: Высшая школа, 1974. – 352 с.
22. Пособие по обучению профессиональной научной речи. М.: Высшая школа, 1984.
23. Сенкевич М.П. Стилистика научной речи и литературное редактирование научных произведений. М.: Высшая школа, 1984.
24. Щерба Л.В. Языковая система и речевая деятельность. – М.. 2004.